

FRA pressiteade

Viin, 19. veebruar 2021

Vägivald ja ahistamine Euroopas on ametlikest andmetest palju suurem

Aasta jooksul langes ahistamise ohvriks rohkem kui iga neljas eurooplane ja füüsiliselt rünnati 22 miljonit inimest. Siiski ei teata kuriteoohvrid tavaliselt oma läbielamistest. Neil on sageli raskusi oma õiguste kehtestamisega ja nad võivad tajuda, et neid ei võeta kuulda. Sellised on Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) esimese ELi-ülese uuringu tulemused, mis käsitlevad elanikkonna kogemusi seoses kuritegevusega. Tulemused näitavad, kuidas sihtotstarbelised meetmed võivad aidata valitsustel kuriteoohvreid toetada ning lihtsustada kuritegudest teatamist ja õigusemõistmist.

„Suur erinevus kuritegevuse ametlike näitajate ja inimeste kuritegevusega seotud läbielamiste vahel paljastab kuritegevuse tegeliku ulatuse ELis. Tulemustest nähtub, et kuriteod mõjutavad eriti noori, end mitte-heteroseksuaalsena identifitseerivaid ja puuetega inimesi,“ ütles FRA direktor [Michael O’Flaherty](#). „ELil on olemas õigusaktid tagamaks kuriteoohvrite õiguste tagamist, mis on sätestatud ELi põhiõiguste hartas. Riikide valitsused peavad tegema rohkem, et tagada ohvritele nende õigused ja pakkuda vajalikku tuge.“

Kuriteoohvrid ei ole sageli teadlikud oma õigustest või nende hääl puudub kõlapind. Nad ei teata kuritegudest, sest kardavad õigusrikkujate kättemaksu või ähvardusi.

FRA aruanne [„Crime, safety and victims’ rights“](#) („Kuritegevus, turvalisus ja ohvrite õigused“) peaks suunama liikmesriikide poliitikakujundajaid nende töös, kui nad täites oma rahvusvahelisi kohustusi ja jõustades ELi kuriteoohvrite õigusi käsitlevaid õigusakte. Aruanne täiendab ELi ohvrite õiguste strateegiat, mille eesmärk on julgustada kuriteoohvreid teatama kuritegudest sagedamini. Aruandes kutsutakse liikmesriike üles rakendama järgmisi meetmeid:

- **Õiguskaitse kättesaadavuse tagamine.** Peaaegu iga kümnes elanik ELis (9%), sõltuvalt riigist 3%–18%, koges viie aasta jooksul enne uuringut vägivalda. Ahistamist koges 41% ELi elanikest, sõltuvalt riigist 15%–62%. Riigid peaksid pakkuma kõigile kuriteoohvritele, ka kõige haavatavamatele, asjakohast teavet, tuge ja kaitset ning võimaldama neil osaleda kriminaalmenetluses. See kehtib ka veebikeskkonnas toimuvate protsesside kohta.
- **Sihipärase toetuse pakkumine.** Ligi veerand noortest (23% 16–29aastastest) ja viiendik inimestest, kes määratlevad end lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste (19%) või puudega (17%) või etnilise vähemuse taustaga inimestena (22%) märkisid, et nad on viie aasta jooksul enne uuringut langenud füüsiliste rünnakute ohvriks. Riigid peaksid pöörama suuremat tähelepanu erinevate elanikkonnagruppide erivajadustele, et neid vägivalda eest paremini kaitsta. Samuti peaksid nad teavitama neid rühmi nende õigustest viisil, millest nad aru saavad.
- **Naiste parem toetamine.** Üle kolmandiku naistevastasest füüsilisest vägivallast (37%) toimub kodus ja 69% ohvritest mainis psühholoogilist järelmõju. Peaaegu kolm neljast naistevastasest seksuaalse ahistamise juhtumist (72%) pannakse toime tundmatu isiku poolt. Enamik neist juhtumitest toimub avalikkuses. Riigid peaksid tagama sootundliku lähenemisviisi karistus-, haridus-, ja koolitustegevuse, samuti ohvrite õiguste kaitse ja toetustegevuse korraldamisele. See hõlmab ka kuritegevuse ennetamist, koolitades mehi, kes on enamasti kuriteo toimepanijad.
- **Kuritegudest teatamise hõlbustamine.** Füüsilisest rünnakust teatab politseile ainult kolmandik (30%) ja ahistamisjuhtumist kümnendik (11%) ohvritest.

Teavitamise määrad erinevad riigiti, kajastades kultuurilisi erinevusi ja erinevat usaldustaset. Inimesed, kes on vanemad, kellel on madalam haridustase või kellel on toimetulekuraskusi on üldiselt vähem valmis õiguskaitseasutusi informeerima. Riigid peavad tegema rohkem selleks, et julgustada inimesi kuritegudest teatama ja muuta see neile lihtsamaks. See hõlmab muude võimaluste, nt kodanikuühiskonna või tervishoiuteenuste kasutamist, et tuvastada kuriteojuhtumid, teavitada ohvreid nende õigustest ja suunata nad tarbima asjakohaseid tugiteenuseid.

FRA aruanne kajastab 35 000 inimese seisukohti ja nende kogemusi seoses vägivalga, ahistamise, sissevõtmise ja tarbijapettustega ning nende mõju ohvritele. Tulemuses vaadeldakse ka inimeste arvamusi üldise turvalisuse kohta ja nende valmisolekut tegutseda juhul, kui nad on kuriteo tunnistajaks.

See on üks aruannetest, milles vaadeldakse inimeste seisukohti ja kogemusi seoses nende põhiõigustega. Tulemused põhinevad [FRA põhiõiguste uuringule](#) antud vastustel kõigist ELi liikmesriikidest, Põhja-Makedooniast ja Ühendkuningriigist. Uuring kestis jaanuarist oktoobrini 2019.

Uuringufirma Ipsos MORI kogus andmeid FRA nimel koostöös Madalmaade statistikaameti (CBS), Luksemburgis asuva keskuse *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* (CTIE) ja Austria statistikaametiga (Statistics Austria).

Lisateabe saamiseks palume osaleda FRA virtuaalse paneelaruteluga [„Crime, victims and rights: what can EU countries do to strengthen victims' rights?“](#)

(Kuritegevus, ohvrid ja nende õigused: mida saavad ELi liikmesriigid teha kuriteoohvrite õiguste tõhustamiseks?). Virtuaalarutelu toimub 19. veebruaril 2021 kl 10.30 Kesk-Euroopa aja järgi.

Tutvuge korduvate küsimuste, [pressipaketis](#) sisalduva veebipõhise andmesirvimisvahendiga või võtke ühendust: media@fra.europa.eu / tel +43 1 580 30 653